

Фикҳ 168-дарс. Овозни ошкора ёки махфий қиладиган ўринлар

17:00 / 13.01.2022 2976

Фарз намозлардан бомдоднинг икки ракатида ҳам, шом ва хуфтоннинг биринчи икки ракатида, жума ва икки ийд намозларида қироатни овоз чиқариб қилиш вожибдир. Пешин ва аср намозларида қироат овоз чиқармай қилиниши вожиб.

Ушбу ҳолат жуда кўплаб ривоятларда келган.

مَلَسُوهُ لَعَلَّ يَصِيَّبَنَّ لَهَا عَارِقَانُ وَفَرَعَتْ مُنْكَرٌ عَيْشِيَّ أَبٍ؛ بَابِ خَلِّ لِي قَوْ
دُودًا وَبِأَوْ يَرَاخُ بَلْبًا هَاوَرٍ هَوَيْتِي حَلَبَ أَرْطُضَابٍ؛ لَأَقِ؟ رُصَّعْ لَأَوْرُهُ ظَلَالِي فِي

«Хаббобга:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг пешин ва асрдаги қироатларини нимадан билар эдингиз?» дейилди. У:

«Соқолларининг қимирлашидан», деди».

Бухорий ва Абу Довуд ривоят қилишган.

Пешин ва аср намозидида қироат махфий қилингани бу ривоятда очиқ-ойдин айтиб турилибди. Саҳобалар Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг қироат қилаётганларини фақат у зотнинг соқоллари қимирлашидан билиб олар эканлар.

أَفْرَعِ تَالِ سُرْمَلٍ أَوْ أَرْقِيْ وَهُوَ هُوَ تَعَمَّسَ لِيَضْفَلَ الْمُؤْنُ أَمْ هُنَّ عُلُجَلُ الْيَضْرَسِ بَعْدَ نَبَا نَع
نَمْ تَعَمَّسَ أَمْ رَخَّ آلَاهُنَّ إِذْ رُوِيَ لِهَذِهِ كِتَابَ أَرْقِيْ بِنْتِ رَكْدِ دَقْلِهِ لِهَذَا وَيُنْبَأِي: تَلْ أَوْف
بِعَمَلٍ فِي أَوْ أَرْقِيْ **مِلْسُو هِي لَع لَلِ صِلْ صِلْ لَلِ لُوسَر**

Ибн Аббос розияллоху анҳумодан ривоят қилинади:

«Умму Фазл у кишининг «Вал мурсалаати урфан»ни қироат қилаётганини эшитиб:

«Эй ўғлим, Аллоҳга қасамки, ушбу сурани қироат қилишинг ила, батаҳқиқ, Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васалламдан охирги эшитган нарсамни эслатдинг. Уни шом намозида ўқиган эдилар», деди».

Ушбу ривоятга қараганда, Пайғамбар соллаллоху алайҳи васаллам шом намозида «Вал мурсалаати урфан» сурасини биринчи ва иккинчи ракатларга бўлиб қироат қилганлар.

أَرْقِيْ **مِلْسُو هِي لَع لَلِ صِلْ صِلْ لَلِ لُوسَر** تَعَمَّسَ: لَأَقِ تَمَّطْمِ نَبَا رِيْبُجْ نَع
هُنَّ مَحَلُّ أَمْ هَاوْرِيْ بَعْدَ رُوْطَلَابِ

Жубайр ибн Мутъим розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васалламнинг шомда «Ват-Тури»ни қироат қилганларини эшитдим».

Икки ҳадисни бешовлари ривоят қилишган.

Ушбу ҳадисдан шом намозида қироат ошкора бўлишини билиб оламиз.

Шунга ўхшаш ривоятлар жуда ҳам кўп.

«Мухтасари виқоя» соҳибларининг ижтиҳоди бўйича, намознинг вожиблари ўн битта бўлди. Бошқа ҳанафий уламолар қуйидаги амалларни ҳам вожиб дейдилар:

12. Намозни «Аллоҳу акбар» лафзи ила очиш.

13. «Фотиҳа»ни зам сурадан олдин ўқиш.

14. Саждада пешона билан бирга бурунни ҳам ерга теккизиш.

15. Ҳар бир ракъатда такрорладиган амалларни тартиб билан қилиш.

16. Биринчи қаъдада ташаҳҳудни ўқигандан кейин кеч қолмасдан, учинчи ракъатга туриш.

17. Муқтадийнинг имомга эргашиши ва қироатга қулоқ сиши.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди